

Sygn. akt II Ca 574/13

II Cz 566/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 26 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Wydział II Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

PrzewodniczącySSO Wojciech Damaszkowski/spr/

SędziowieSSO Piotr Gregier, SSO Jadwiga Jakubowska

ProtokolantAgnieszka Lesicka

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2013 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletniego I. D. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową S. D.

przeciwko D. D.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego i zażalenia powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Bolesławcu

z dnia 21 czerwca 2013 r., sygn. akt III RC 505/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. w punkcie I zasądzone w nim alimenty obniża do kwoty po 900 zł (dziewięćset złotych) miesięcznie;

2. w punkcie III zasądzoną od pozwanego opłatę od pozwu obniża do 540 zł;

3. w punkcie IV zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.440 zł z tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. dalej idącą apelację oraz zażalenie powoda oddala;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.

Sygn. akt II Ca 574/13

II Cz 566/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bolesławcu zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2013 r. zasądził od pozwanego D. D. na rzecz jego małoletniego syna I. D. alimenty w kwocie po 1.200 zł miesięcznie płatne do rąk matki dziecka S. D. do 15 – go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat poczynając od 26 listopada 2012 r., dalej idące powództwo oddalił, zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bolesławcu kwotę 726 zł tytułem opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony, koszty zastępstwa adwokackiego wzajemnie zniósł i wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższe rozstrzygnięcie poprzedziło ustalenie, że I. D. urodził się 12 lipca 2004 r. i jest synem S. D. i D. D.. Obecnie chłopiec mieszka ze swoją matką i starszym bratem. Matka powoda opłaca czynsz za wynajem lokalu w wysokości 460 zł miesięcznie i ponosi opłaty za prąd 180 zł na dwa miesiące. S. D. jest osobą bezrobotną, otrzymuje zasiłek w wysokości 550 zł miesięcznie. Do października 2012 r. matka chłopca pracowała jako gospodarz domu za wynagrodzeniem 1.150 zł.

I. D. ma lat 9 i uczęszcza do klasy III szkoły podstawowej. Chłopiec wymaga dodatkowych zajęć wyrównawczych w szkole. Zdiagnozowano u niego problemy z koncentrowaniem uwagi, słabą pamięć słuchową oraz deficyt w zakresie integracji wzrokowo – słuchowej. W związku z powyższym chłopiec korzysta w szkole z zajęć dydaktyczno - wyrównawczych i korekcyjno - kompensacyjnych. Dodatkowo matka dziecka zapewnia mu prywatne wizyty u logopedy, zajęcia terapii ręki i dogoterapię. Na korepetycje dla I. D. matka wydaje około 290 zł, a na terapię 600 zł miesięcznie. S. D. pracuje dorywczo zarabiając około 300 zł miesięcznie i spłaca kredyt w ratach po 130 zł.

Z kolei D. D. od 2010 r. mieszka i pracuje w S.. Przebywając w Polsce w 2012 r. zatrudnił się w firmie (...), gdzie jako spawacz zarabiał 3.000 zł miesięcznie. Po kilku miesiącach porzucił tę pracę i ponownie wyjechał do S..

W tak ustalonych okolicznościach Sąd Rejonowy ocenił, że zasadne jest zasądzenie na rzecz małoletniego alimentów w wysokości po 1.200 zł miesięcznie. Wyjaśnił sąd, że możliwości zarobkowe zobowiązanego obejmują kwotę co najmniej 3.000 zł, bowiem w takiej wysokości wynagrodzenie pozwany uprzednio uzyskiwał. Natomiast potrzeby małoletniego powoda oszacowane zostały na kwotę 2.200 zł i obejmują jego wyżywienie, ubiór oraz dodatkowe zajęcia edukacyjne i rehabilitacyjne. Konkludował sąd, że skoro matka dziecka swój obowiązek alimentacyjny realizuje również poprzez opiekę nad synem to finansowy ciężar utrzymania chłopca powinien w wyższym stopniu spoczywać na ojcu.

W apelacji pozwany zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 kpc poprzez:

- nieprawidłowe ustalenie potrzeb małoletniego powoda poprzez ich rażące zawyżenie w tym błędne zaliczenie do potrzeb dziecka korepetycji na łączną kwotę 330 zł miesięcznie, podczas gdy z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że małoletni uczęszcza na bezpłatne zajęcia wyrównawcze prowadzone w szkole, do której chodzi;

- błędne ustalenie, że pozwany pracując na terenie Polski w firmie (...) zarabiał kwotę ponad 3.000 zł, podczas gdy z zaświadczenia wystawionego przez tę firmę wynika, że jego dochód netto po potrąceniach komorniczych wynosił 1.190,38 zł;

- bezkrytyczne przyjęcie, że powódka nie posiada możliwości zarobkowania gdy z materiału zgromadzonego w sprawie wynika, że istnieją dla powódki oferty pracy w jej zawodzie.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 136 krio poprzez rażące zawyżenie potrzeb małoletniego powoda a także zawyżenie możliwości zarobkowych i majątkowych powoda, co skutkowało zasądzeniem od pozwanego alimentów w kwocie 1.200 zł miesięcznie.

Na tej podstawie skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 600 zł ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Pozwany złożył również wniosek dowodowy z zaświadczenia o zatrudnieniu oraz umowy najmu lokalu.

Powód w odpowiedzi na apelację wnosił o jej oddalenie i obciążenie pozwanego kosztami procesu w instancji odwoławczej. Złożył również wnioski dowodowe z ofert pracy dla spawaczy w S. i ofert wynajmu lokali mieszkalnych w G.. W zażaleniu powód zaskarżył również rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w wyroku wnosząc o jego zmianę poprzez zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej Sąd Okręgowy przeprowadził dowody z zaświadczenia o zatrudnieniu D. D., z którego wynika, że pozwany jest zatrudniony w firmie sprzątającej w G. pracując średnio 35 godzin tygodniowo przy stawce godzinowej 6,75 (...) oraz z umowy najmu lokalu, z której wynika, że skarżący opłaca czynsz w wysokości 600 (...) miesięcznie.

Sąd Okręgowy przeprowadził również dowód z internetowej oferty pracy dla spawaczy w G., z której wynika proponowana stawka wynagrodzenia 13 (...) na godzinę oraz z ofert wynajmu mieszkań w G. z czynszem od 200 do 380 (...) miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Miał rację skarżący zarzucając, że ustalony przez Sąd Rejonowy obowiązek alimentacyjny na rzecz dziewięcioletniego syna w kwocie 1.200 zł przekracza obecnie jego możliwości majątkowe (art. 138 k.r.o. i art. 135 k.r.o.).

Z treści przedstawionego zaświadczenia o zarobkach D. D. wynika, że tygodniowo zarabia on kwotę 236,25 (...) co stanowi 1183 zł. W skali miesiąca pozwany uzyskuje zatem dochód w wysokości około 5.000 zł. Przedstawiona internetowa oferta pracy dla osób o kwalifikacjach spawaczy istotnie jest korzystniejsza z uwagi na większe zarobki, ale nie wiadomo czy pozwany posiada wystarczające uprawnienia i doświadczenie, aby zatrudnienie takie podjąć. Uzyskiwane przez niego obecne wynagrodzenie i tak przekracza średnie miesięczne wynagrodzenie w Polsce, ale należy zwrócić uwagę na fakt, że pozwany ponosi znaczne koszty utrzymania pochłaniające zdecydowaną część jego zarobków. Z przedstawionej umowy najmu wynika, że już na samo zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pozwany wydatkuje kwotę 600 (...). Do tego doliczyć trzeba dalsze koszty utrzymania jak wyżywienie, ubranie, leczenie, czy dojazd do pracy. Przy miesięcznych dochodach około 1000 (...) i samym wydatku na mieszkanie (...) pozwanemu na potrzeby własnego utrzymania pozostaje do dyspozycji kwota około 400 (...) czyli nieco ponad 2.000 zł. W tej sytuacji zasądzenie alimentów w wysokości 1.200 zł uznać należało za wygórowane. Z drugiej strony należało mieć na uwadze, że kwota czynszu 600 (...) za wynajem lokalu jest wygórowana i pozwany może zaspokajając potrzeby mieszkaniowe wydatkując na ten cel kwotę 300 – 350 (...) miesięcznie.

Wskazane przez Sąd Rejonowy potrzeby małoletniego chłopca na kwotę 2.200 zł zostały w ocenie Sądu Okręgowego przeszacowane jeżeli zważyć, że suma ta stanowi przeciętne wynagrodzenie netto w kraju, z której utrzymać się muszą niekiedy nawet 2- 3 osoby. D. D. uczęszcza do szkoły podstawowej i występujące u niego deficyty poznawcze w znacznej mierze uzupełnia na nieodpłatnych zajęciach dodatkowych w szkole. Zakres odpłatnej rehabilitacji uwzględniać powinien możliwości zarobkowe obojga rodziców. Realnie bowiem tylko w tych granicach dziecku można sfinansować – nawet zalecane przez specjalistów – zajęcia dodatkowe. Nawet zatem uwzględniając większy niż przeciętnie zakres potrzeb małoletniego koszty jego utrzymania nie powinny przekraczać kwoty 1.200 – 1.400 zł. Zaspokajanie materialnych potrzeb dziecka pozostaje w gestii obojga rodziców. Niewątpliwie matka powoda zapewnia mu mieszkanie i osobistą troskę o jego wychowanie jednak również ona powinna, w określonej części partycypować w kosztach utrzymania chłopca. S. D. jest obecnie bezrobotna, ale dla osób z wyuczonym zawodem ceramika istnieją oferty pracy z zarobkami od 1.600 do 2.500 zł brutto (k-78 oferty Powiatowego Urzędu Pracy).

W związku z powyższym, uwzględniając zakres usprawiedliwionych potrzeb powoda oraz możliwości finansowe jego obojga rodziców, apelacja zasługiwała na uwzględnienie o tyle, o ile kwestionowała zasądzenie alimentów ponad kwotę 900 zł miesięcznie. Granicą obowiązku alimentacyjnego są bowiem zawsze możliwości zarobkowe zobowiązanego,

choćby w tych granicach nie zostały zaspokojone wszystkie potrzeby uprawnionego. W pozostałym zakresie obowiązek alimentacyjny w zakresie usprawiedliwionych majątkowych potrzeb syna powinna zaspokajać jego matka.

Z tych względów Sąd Okręgowy za zasadne uznał obniżenie ustalonego pierwotnie przez Sąd meriti ustalonego obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego I. D. do kwoty po 900 zł miesięcznie.

Częściowo uzasadnione było również zażalenie powoda reprezentowanego przez zawodowego pełnomocnika. Jego roszczenie uwzględnione zostało ostatecznie w 60%. Stosownie do § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu stawka wynagrodzenia adwokata wynosi przy tej wartości przedmiotu sporu 2.400 zł z czego 60% stanowi zasądzoną kwotę 1.440 zł.

W związku z obniżeniem wysokości zasądzonych alimentów korekcie uległa również wysokość opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony. Ostatecznie zasądzoną od pozwanego opłatę określono na kwotę 540 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy z mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie I o tyle, że zasądzone w nim alimenty określił na kwotę 900 zł miesięcznie, w punkcie III o tyle, że zasądzoną w nim opłatę od pozwu obniżył do 540 zł, a w punkcie IV zasądził od pozwanego na rzecz powoda 1.440 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu. Po myśli art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. dalej idąca apelacja i zażalenie podlegały oddaleniu

O kosztach procesu w instancji odwoławczej orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. poprzez ich stosunkowe rozliczenie. Roszczenie powoda uwzględniono w 60%, a zatem należny był mu zwrot kosztów zastępstwa prawnego, przy wartości przedmiotu zaskarżenia 7.200 zł, w wysokości 300 zł ($600 \text{ zł} * 50\%$). Od tej kwoty należało odjąć 180 zł z tytułu zwrotu pozwanemu części opłaconej opłaty od apelacji oraz kwotę 30 z tytułu zwrotu części kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej (§ 7 pkt 11 w zw. z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu). W efekcie zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 90 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu w instancji odwoławczej.